

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/66/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613201732
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8613201732.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČ: 264 29 705, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: P. E., bytom O. XX, o zaplatenie 58 eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č. k. 5C/67/2013-48 zo dňa 17.12.2014, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie súdu prvého stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým uznesením prerušil konania do skončenia konania o prejudiciálnej otázke, ktorú Súdnemu dvoru Európskej únie predložil Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 10.6.2014 sp.zn. 6Co/132/2013: Či sa má podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a čl. 4 Smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky, neumožňuje v zásade v žiadnej fáze konania ex offo preskúmať zmluvu a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky a tiež prípadné porušenie zákona upravujúceho dôsledky neuvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere, z ktorej zmenka vznikla. Uviedol, že od rozhodnutia Súdnemu dvoru o citovanej prejudiciálnej otázke závisí vývoj v predmetnej veci. Ak Súdny dvor odpovie na otázku kladne, súd môže posudzovať spotrebiteľskú zmluvu napriek indosácii zmenky a napriek prísnej formálnosti a abstraktnosti zmenkového práva. Z týchto dôvodov konanie prerušil do skončenia konania o prejudiciálnej otázke v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p..

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Navrhol uznesenie zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že voči uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/132/2013 o položení prejudiciálnej otázky a o prerušení konania bolo podané dovolanie spolu s návrhom na odklad vykonateľnosti uznesenia o predložení prejudiciálnej otázky. Tvrdí, že v prejednávanej veci je možné riadne pokračovať bez prerušenia konania, pretože formulovaná prejudiciálna otázka nie je pre vec významná. Právny poriadok, či už vnútroštátny, ako aj medzinárodný, ktorý je možné na vec aplikovať, je v rozsahu pre rozhodnutie v tejto veci jednoznačný a nie je potrebné získať odpovede na formulovanú prejudiciálnu otázku. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 5. 9. 2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa. K prerušeniu konania Krajským súdom v Prešove vo veci 6Co/156/2013 navrhovateľ uviedol, že krajský súd predložil Súdnemu dvoru EÚ hypotetickú otázku a navyiac nerešpektoval platné procesné predpisy uplatniteľné na konanie vo veci samej a nerešpektoval skutočnosť, že aj prvostupňový a aj odvolací súd má aplikovať predovšetkým jednoznačný procesný rámec určený navrhovateľom, ktorým je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. 7. 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou

hodnotou sporu. Ak by sudy dodržiavali uvedené Nariadenie, nemohli by sa takmer vôbec zaoberať aplikáciou vnútroštátnych procesných a hmotnoprávných predpisov a z tohto dôvodu vykonštruovali situáciu len z dôvodu, aby mohli európske konanie s nízkou hodnotou sporu obísť a negovať. Na konanie vo veci samej je nutné pozerať len v rámci uplatniteľných procesných predpisov, či Nariadenie o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu umožňuje napriek svojmu ust. čl. 5, 7 a 9 a napriek celkovej pasivite odporcu nariadiť pojednávanie, vykonanie dôkazov a skúmať ex offa zmluvu a kauzu právneho vzťahu. Krajský súd nerešpektuje prednosť Nariadenia o Európskom konaní s nízkou hodnotou sporu a položil vo svojom uznesení hypotetickú otázku, to znamená otázku, ktorá smeruje na rozpor vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá nie je primárne použiteľná vo veci samej so sekundárnym právom EÚ. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora nie sú prípustné hypotetické prejudiciálne otázky. Súdny dvor odmieta prejudiciálne otázky položené najmä v prípadoch, ak požadovaný výklad práva Únie alebo posúdenie platnosti aktu Únie zjavne nesúvisia so skutkovým stavom alebo predmetom konania. Prejudiciálna otázka sa netýka výkladu práva Únie, ktorý by súd objektívne potreboval pre rozhodnutie vo veci samej, resp. je zjavné, že únieové ustanovenie, o výklad ktorého vnútroštátny súd požiadal, nie je možné aplikovať na prebiehajúci spor. Prvostupňový ani odvolací Krajský súd v Prešove nerešpektovali uplatniteľný procesný predpis, predovšetkým odmietli skutočnosť, že návrh a v zásade aj ostatné písomné procesné úkony súdu a účastníkov prebiehajú na základe predtlačení formulárov a celé konanie je v zásade písomné (čl. 5 ods. 1 Nariadenia), nerešpektovali Nariadením ustanovenú hospodárnosť a rýchlosť konania, ktorú má zabezpečiť výnimočná možnosť ústneho pojednávania, ako aj skutočnosť, že rýchlosť konania podmieňujú stanovenie lehoty, ktoré súd/navrhovateľ/odporca musia dodržať. Nedodržanie lehôt súdom a následné neuspokojenie pohľadávky môže založiť zodpovednosť členského štátu za škodu spôsobenú porušením práva EÚ. Rozsudok by súd mal vydať do 30 dní od doručenia odpovede odporcu. Navyše sudy nerešpektovali, že podľa Nariadenia majú výslovne obmedzenú preskúmvaciu právomoc a návrh možno zamietnuť iba z dvoch dôvodov, ktoré Nariadenie špecifikuje. Sudy sa formou predloženia prejudiciálnej otázky snažia obísť kontradiktórnosť Európskeho konania s nízkou hodnotou sporu. Odvolateľ upozornil na zásadný rozdiel (ochrany spotrebiteľa) medzi Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, ktorým sa zavádza Európske konanie o platobnom rozkaze, ktorý výslovne zakotvuje, že ak sa pohľadávka týka zmluvy uzavretej osobou - spotrebiteľom na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania, majú právomoc len sudy v členskom štáte, v ktorom sa odporca bydlisko v zmysle čl. 59 Nariadenia (ES) č. 44/2001. Nariadenie o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu takúto výnimku nepozná. Práva dlžníka, aj keď ide o spotrebiteľa, sú jednoznačne a výlučne dané procesným postupom stanoveným Nariadením o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu a nemajú byť ex offa modifikované súdom. Prvostupňový súd, ako aj odvolací súd, nerešpektujú čl. 7 ods. 3 Nariadenia o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu, podľa ktorého, ak odporca na výzvu súdu neodpovedá, to znamená „nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v čl. 5 ods. 3 alebo 6, súd vydá rozsudok o pohľadávke“. Podľa zahraničnej právnej doktríny „súd nemôže postupovať podľa ods. 2 a žiadať doplňujúce informácie, vykonávať dokazovanie alebo nariadiť ústne pojednávanie“ (vid.: Bureš - Drápal: Komentár

„čierny“ OSŘ, strana 3250). Postup a spôsob krajského súdu pri predložení prejudiciálnej otázky porušuje práve Európskej únie a samotnú judikatúru Súdneho dvora EÚ. Vnútroštátny súd by mal pri podávaní prejudiciálnej otázky prihliadať na zásadu hospodárnosti a účinnosti konania. Je preto v záujme dobrej správy súdnictva, aby sudy predkladali prejudiciálne otázky až po vyjadrení účastníkov konania, hoci v znení čl. 267 ZFEÚ takúto podmienku neukladá. V zásade len súd rozhodujúci v poslednom stupni má výlučné právo posúdiť, či je predloženie prejudiciálnej otázky potrebné pre rozhodnutie veci samej. Slovenská republika je viazaná obsahom Ženevskej zmenkovej konvencie a Ženevskeho jednotného zmenkového zákona, pričom reálnym výrazom tejto viazanosti bol úplný prenos obsahu týchto medzinárodných zmlúv do zák. č. 191/1950 Zb., ktorý je naďalej bez zmeny účinný na území Slovenskej republiky a je rozhodným hmotnoprávnym normatívnym aktom aj v tejto prejednávanej veci. Označené medzinárodné zmluvy majú prednosť pred právom EÚ, a to podľa čl. 351 Zmluvy o EÚ (ustanovenia zmlúv neovplyvnia práva a povinnosti vyplývajúce z dohôd uzavretých pred 1. januárom 1958 alebo pre pristupujúce štáty pred dňom ich prístupu medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi na jednej strane a jedným alebo viacerými tretími krajinami na strane druhej). Nie je preto možné položiť prejudiciálnu otázku tak, že bude pomerovaná z hľadiska rozporu vnútroštátna právna úprava obsahovo zhodná s medzinárodnou právnou úpravou s úpravou sekundárneho práva EÚ. Medzinárodná právna úprava má vždy prednosť pred sekundárnym právom. Ignorovanie platnej právnej úpravy zmenkového práva bude predstavovať porušenie medzinárodných záväzkov, ktoré sa Slovenská republika zaviazala dodržiavať.

Pretože odvolanie smerovalo proti uzneseniu o prerušení konania, ktoré nie je uznesením o veci samej, preskúmal odvolací súd napadnuté uznesenie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Pri tomto preskúmaní bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený toto uznesenie preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie navrhovateľa je opodstatnené.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

V preskúmvanej veci prvostupňový súd prerušil konanie z tzv. fakultatívnych dôvodov, to znamená takých, pre ktoré nie je nevyhnutné konanie prerušiť. V prípadoch navrhovaného prerušenia konania podľa niektorého z dôvodov uvedených v § 109 ods. 2 O.s.p. je súd povinný urobiť najprv iné vhodné opatrenia sledujúce získanie potrebných informácií a len v prípade, že tak nemôže urobiť sám, môže konanie prerušiť. Rozhodujúcim hľadiskom pri zvažovaní splnenia podmienok prerušenia konania je zásada hospodárnosti konania. Preto prerušujúce konanie podľa § 109 ods. 2 O.s.p. je v konečnom dôsledku možné len výnimočne.

Môže sa jednať o konanie pred tým istým, ale aj iným súdom, pričom nie je podmienkou, aby súd rozhodujúci o prerušení konania dal na takéto konanie podnet. Spravidla môže byť dôvodom pre prerušenie konania prebiehajúce konanie patriace do právomoci iného orgánu než súdu. Nie je vylúčené, aby aj o takejto otázke rozhodol súd, pokiaľ nejde o prípad upravený v § 135 ods. 1 O.s.p., teda o prípad, keď už je súd viazaný právoplatným rozhodnutím iného orgánu. V ostatných prípadoch si môže v zásade takéto otázky posúdiť súd aj sám, a to napriek prebiehávajúcemu konaniu pred iným orgánom (§ 135 ods. 2 O.s.p.). Ako možno vyvodiť z citovaného uznesenia Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/132/2013, má sa ním položená prejudiciálna otázka týkať zmenkových nárokov uplatňovaných z indosovanej zmenky, ktorej vystaveniu predchádzala spotrebiteľská úverová zmluva. Nech bude rozhodnutie Súdneho dvora EÚ akékoľvek, bude sa týkať preto len zmenkových nárokov uplatňovaných voči zmenkovému dlžníkovi výstavcovi vlastnej zmenky, ktorej vystaveniu predchádzala ako kauza spotrebiteľská úverová zmluva. Všetky ostatné veci, kde z predložených podkladov nie je zistiteľné, že by odporcom bol spotrebiteľ ako dlžník z predchádzajúcej spotrebiteľskej úverovej zmluvy, nespĺňajú podmienku uvedenú v § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. pre prerušenie konania, t.j. že sa pred Súdny dvorom EÚ prejednáva prejudiciálna otázka, ktorá môže mať význam aj pre takúto konkrétnu vec pred všeobecným súdom.

V preskúmvanej veci je zistiteľné len to, že odporca je občanom Slovenskej republiky majúci bydlisko na území SR, a že predmetom konania sú nároky na zaplatenie zmenkového plnenia zo zmenky vystavenej odporcom. Jedná sa pritom o nárok žalovaný podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 Z.z., ktorým sa ustanovuje európske konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Pre prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. nie je možné vystačiť s domnienkou, že pred Súdny dvorom EÚ sa rieši otázka, ktorá môže mať význam aj pre rozhodnutie súdu v preskúmvanej veci.

Naviac je v tejto súvislosti vhodné poukázať na Nález Ústavného súdu ČR zo dňa 18. 7. 2013 sp. zn. IV.ÚS 457/2010, ktorý podobnú predbežnú otázku už vyriešil v neprospech ďalšieho majiteľa zmenky.

Za takéhoto stavu by prerušenie konania mohlo mať za následok odňatie práva na súdnu ochranu patriacu všetkým účastníkom konania (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR), či práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd.

Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. napadnuté uznesenie zrušil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.